

บันทึก

เรื่อง ความสมบูรณ์ของคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
(กรณีกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๒
แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗)

กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ อก ๐๒๐๖/๓๕๑ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๓๐ ขอรื้อปัญหาตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยมีข้อเท็จจริงว่า กระทรวงอุตสาหกรรมได้รับรายงานจากคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ เกี่ยวกับปัญหาการแต่งตั้งกรรมการผู้แทนฝ่ายต่าง ๆ ในคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ดังมีรายละเอียดความเป็นมาดังนี้ คือ

๑. ในการแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายซึ่งเป็นผู้แทนฝ่ายราชการ ฝ่ายชาวไร่อ้อยและฝ่ายโรงงานน้ำตาลทราย ชุดแรกนั้น รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙^๑และมาตรา ๘๐^๒ตามลำดับ

๒. หลังจากนั้นคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ซึ่งได้รับการแต่งตั้งดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๑ ก็ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดอื่น ๆ โดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติที่อ้างถึงต่อไป

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวมีดังนี้ คือ

^๑มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย” ประกอบด้วยผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งจากข้าราชการในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หนึ่งคน ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้งจากข้าราชการในกระทรวงพาณิชย์สองคน ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้งจากข้าราชการในกระทรวงอุตสาหกรรมสองคน ผู้แทนชาวไร่อ้อย เกษตรกร และผู้แทนโรงงานเจ็ดคน เป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการคนหนึ่ง และรองประธานกรรมการคนที่สองตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

^๒มาตรา ๘๐ ให้สถาบันชาวไร่อ้อยและสมาคมโรงงานเสนอผู้แทนเพื่อเป็นกรรมการในคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ยังไม่มีการเสนอผู้แทนตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีความจำเป็นต้องมีผู้แทนชาวไร่อ้อยหรือผู้แทนโรงงานเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ซึ่งปลุกอ้อยเพื่อขายให้แก่โรงงานไม่ว่าจะขายโดยตรงหรือขายโดยผ่านหัวหน้ากลุ่มชาวไร่อ้อย หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งและประกอบกิจการโรงงานผลิตน้ำตาลทรายแล้วแต่กรณี ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ และเคยปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนของชาวไร่อ้อยหรือผู้แทนของโรงงาน แล้วแต่กรณี ในการติดต่อกับทางราชการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้แทนชาวไร่อ้อยหรือผู้แทนโรงงาน แล้วแต่กรณีและให้นำมาตรา ๑๔ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๑. ขณะนี้กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนฝ่ายต่าง ๆ ในคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้ครบวาระการดำรงตำแหน่งลงตามความในมาตรา ๑๒^๑แล้ว

๒. รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติได้มีประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยการเสนอและถอดถอนผู้แทนชาวไร่อ้อยและผู้แทนโรงงานแล้ว

๓. ขณะนี้ฝ่ายราชการและฝ่ายโรงงานน้ำตาลได้มีการเสนอชื่อผู้แทนของตนเพื่อขอให้แต่งตั้งเป็นกรรมการแทนกรรมการชุดเดิมแล้ว และพร้อมที่จะแต่งตั้งได้ทันที

๔. สำหรับฝ่ายชาวไร่อ้อย นั้น ยังมิได้มีการเสนอชื่อ เนื่องจากยังต้องรอการจดทะเบียนสถาบันชาวไร่อ้อยตามระเบียบของคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายอยู่และในขณะนี้ยังไม่แล้วเสร็จ

กระทรวงอุตสาหกรรมจึงขอหารือว่า ในขณะที่กรรมการในคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้ครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้ว และต่อมาได้มีการเสนอชื่อผู้แทนของฝ่ายราชการและฝ่ายโรงงานน้ำตาล มาเพียง ๒ ฝ่าย เพื่อขอให้แต่งตั้งให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวแทนผู้ที่ครบวาระ ดังนั้น ในขณะที่ผู้แทนฝ่ายชาวไร่อ้อยยังมิได้มีการเสนอชื่อ เนื่องจากยังรอการจดทะเบียนสถาบันชาวไร่อ้อยอยู่ นั้น หากรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติได้ดำเนินการแต่งตั้งใหม่เฉพาะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนฝ่ายราชการและฝ่ายโรงงานน้ำตาลแล้ว คณะกรรมการดังกล่าวซึ่งประกอบด้วย

๑. กรรมการผู้แทนฝ่ายราชการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้งตามมาตรา ๙^๔

๒. กรรมการผู้แทนฝ่ายโรงงานน้ำตาล ที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ แต่งตั้ง

๓. กรรมการผู้แทนชาวไร่อ้อย ที่ได้รับการแต่งตั้งไว้เดิมตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๒๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จะมีความสมบูรณ์เป็นคณะกรรมการตามกฎหมายหรือไม่ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงาน

^๑มาตรา ๑๒ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งหรือเสนอบุคคลอื่นเป็นกรรมการ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือเสนอเข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

^๔โปรดดูเชิงอรรถ (๑)

ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม) แล้ว เห็นว่า มาตรา ๙^๔แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ บัญญัติให้คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายประกอบด้วยผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากข้าราชการฝ่ายหนึ่ง ผู้แทนชาวไร่อ้อยซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากสถาบันชาวไร่อ้อยฝ่ายหนึ่ง และ ผู้แทนโรงงานซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากสมาคมโรงงานอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมาตรา ๑๒^๖วรรคหนึ่ง บัญญัติให้กรรมการดังกล่าวมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี เมื่อครบกำหนดตามวาระแล้ว หากยังมิได้แต่งตั้งหรือเสนอบุคคลอื่นเป็นกรรมการ มาตรา ๑๒^๗วรรคสอง ก็บัญญัติให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือเสนอเข้ารับหน้าที่

โดยที่บทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๒^๘วรรคหนึ่ง กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการไว้ และวรรคสองกำหนดให้กรรมการทั้ง ที่มาจากการแต่งตั้งและการเสนอชื่อซึ่งครบกำหนดตามวาระแล้วคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือเสนอจะเข้ารับหน้าที่ ส่วนวรรคสามก็กำหนดว่า กรรมการแต่ละคนซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ จึงเห็นได้ว่า มาตรา ๑๒^๙นี้ มุ่ง กล่าวถึงการดำรงตำแหน่งของกรรมการเป็นรายบุคคล แม้ว่าในรูปแบบของคณะกรรมการจะมี ระบบการดำเนินงานเป็นคณะก็ตาม ดังนั้น ตามปัญหาที่หารือนี้ หากรัฐมนตรีได้ดำเนินการ แต่งตั้งกรรมการฝ่ายข้าราชการและฝ่ายผู้แทนโรงงานขึ้นใหม่แล้ว คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย กรรมการฝ่ายข้าราชการและฝ่ายผู้แทนโรงงานซึ่งแต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น และกรรมการฝ่ายผู้แทน ชาวไร่อ้อยซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้เดิมก็ย่อมเป็นคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายที่สมบูรณ์ตามกฎหมาย เพราะกรรมการฝ่ายผู้แทนชาวไร่อ้อยซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อ ดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการฝ่ายผู้แทนชาวไร่อ้อย ซึ่งได้รับเสนอใหม่จะเข้ารับหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๑๒^{๑๐}วรรคสอง

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๓๐

^๔โปรดดูเชิงอรรถ (๑)

^๖โปรดดูเชิงอรรถ (๓)

^๗โปรดดูเชิงอรรถ (๓)

^๘โปรดดูเชิงอรรถ (๓)

^๙โปรดดูเชิงอรรถ (๓)

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถ (๓)